

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 27038
Tarih : 19-10-2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 19/10/2022 11:28
Sayı: E-120.10-1096956

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enflasyon artışı ile beraber ısınma, barınma, ulaşım ve gıda fiyatlarında artışlar yaşanmaktadır. Temel gıda ürünlerinde yaşanan fiyat artışları özellikle birçok ailenin temel gıdaya erişimini zorlaştırmış ve okula giden çocukların sağlıklı beslenememesine neden olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 20 Nisan 2022’de “İstatistiklerle Çocuk 2021” raporunda 2020 yılı itibarıyla yoksul çocuk sayısı 7 milyon 378 bin olarak belirtilmiştir. 2020 yılı için bu oran yüzde 32,1’e karşılık gelmektedir. Yoksulluk, çocukların sağlığı üzerinde oldukça fazla olumsuz etkiye sahiptir. Yoksulluk içinde büyüyen çocuklar, sağlıklı bir yaşam için gereken asgari fiziki şartları sağlayamayan barınma koşulları altında hayatlarını sürdürmek zorunda kaldıkları ve gerekli beslenme şartlarına sahip olamadıkları için yoksul olmayan çocuklara göre daha fazla sağlık sorunu yaşamaktadır. Çocukların sağlıklı beslenmesinden, eğitim hakkına barınmadan temiz bir çevrede yaşamaları çocuk hakları sözleşmesinde de yer almaktadır. Bu nedenle çocukların gıda ihtiyaçlarının karşılanması ve yaşanan mağduriyetlerin bir an önce giderilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

OYA ERSOY

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

TÜİK rakamlarına göre; Türkiye, 30 Avrupa ülkesi arasında en yüksek çocuk yoksulluğu oranına sahip iki ülkeden biridir. Şiddetli yoksulluk yaşayan 16 yaş altı çocukların sayısı 6 milyon 500 bine ulaşmıştır. 2021 yılında Türkiye Aile Hekimliği dergisinde yayımlanan çalışmaya göre araştırmaya katılan çocukların dörtte birinin çok düşük kilolu olduğu, çocukların yaklaşık dörtte üçünün kansızlıkla mücadele ettiği yönündedir. Buna göre lise öğrencilerinin yüzde 13,2’si beslenme eksikliği nedeniyle olması gereken kilonun altındadır. Bu oran ilkokulda yüzde 14,9’a, ortaokulda ise yüzde 19,8’dir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine göre ailesinin yanında temel ihtiyaçları karşılanamayan çocuk sayısı ise 150 bine ulaşmıştır. Kamu Denetçiliği Kurumu'nun 2021 verilerine göre ise gelir kayıplarından dolayı her dört çocuklu aileden biri, bir gün veya daha uzun süre gıdasız kalmaktadır. Derin Yoksulluk Ağı'nın 'Türkiye'de çocuk yoksulluğu' raporuna göre aileler 0-3 yaş çocuklarını hazır çorba, şekerli su, pirinç lapası gibi besin değeri bu yaş grubu için yeterli olmayan besinlerle beslemek zorunda kalmaktadır. Hanelerin yüzde 38,7'sinde neredeyse her gün öğün atlanırken, görüşülen ailelerin yüzde 39'u pandemi döneminden önce temiz içme suyuna erişememekte iken yüzde 49'unun ise pandemide içme suyuna erişemediği yönünde olmuştur. Özellikle ekonomik krizle beraber artan yoksulluk okul çağındaki çocukların yeterli beslenememesine neden olmuştur. Türkiye'de bugün her 5 çocuktan biri yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamamakta, her dört çocuktan biri ise okula aç gitmektedir. Yaşanan yoksulluk ailelerin çocuklarına bakamayacak seviyeye getirdiği için çocukların bakım ve koruma altına alınma sayıları artmıştır. Bugün ülkede sosyal veya maddi yoksunluk nedeni ile aileler çocuklarını koruma altına vermek istemektedirler. Bu oran yüzde 69,5'e ulaşmıştır.

Birleşik Metal-İş Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi (BİSAM) tarafından hesaplanan açlık ve yoksulluk sınırı şöyledir; Eylül 2022 için açlık sınırı 7 bin 300 lira, yoksulluk sınırı ise 25 bin 252 lira olarak gerçekleşmiştir. Sağlıklı beslenmenin günlük maliyeti 243 TL'ye yükseldiği ülkede 4-6 yaş arası bir çocuk için 1.351 lira harcama yapılması gerekmektedir. Sağlıklı bir biçimde beslenmenin toplam aile bütçesine maliyeti ise 7 bin 300 lira olarak tespit edilmiştir. Bu tutar söz konusu ailenin sadece gıda için yapması gereken zorunlu harcama tutarıdır. Yaşanan yoksulluğun en fazla zarar gören paydaşı çocuklar olmaktadır. Türkiye'de ailelerin önemli bir çoğunluğu okul öncesi ve okul çağındaki çocuklarına beslenme koyamadığı için çocuklar okulda aç kalmaktadır. Çocuklar yeterli beslenemedikleri için bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimleri zarar görmektedir. Bu durum ise sosyal, düşünsel ve fiziksel gelişimlerinde telafisi olmayan derin sorunlara neden olmaktadır. Okulların açılması ile beraber kayıt masrafı, okul kıyafetleri, kırtasiye masrafları ve günlük beslenme velileri ekonomik açıdan zorlamaktadır. Okullarda bir öğün verilecek olan yemek çocukların okulda kaldıkları süre zarfında derse olan konsantrasyonunu sağlayarak daha verimli bir öğrenme süreci yaşamalarına neden olacaktır.

Türkiye, Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ülkeleri arasında çocuk yoksulluğunda ilk sırada. Okula aç giden çocuk sayısı artarken, acil ücretsiz okul beslenme programı hayata geçmelidir. Özellikle ekonomik krizle birlikte hızlı artan yoksullaşma,

öncelikle en hassas durumdaki çocukları etkilediğinden her çocuğun sağlıklı ve besleyici gıdaya erişiminin sağlanması devletin asli yükümlülüğüdür. Bu nedenle okullarda çocuklara bir öğün yemek verilmesi 2023 yılı bütçesinde ele alınarak çocukların sağlıklı gelişimleri için harekete geçilmelidir. Çocukların temel gıdaya erişimi en temel yaşam hakkı olup ülkede yoksulluk nedeni ile sağlıklı beslenemeyen çocukların belirlenmesi okula giden çocuklara ise okullarda yemek verilmesinin koşullarının sağlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde araştırma komisyonu kurulmalıdır.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇİN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
20			